
„Růže, byť zvaná jinak, voněla by stejně“
W. Shakespeare

**Zneužití jazyka – propaganda,
dezinformace, symboly...**

Ladislav Chaloupský

Výpověď Kuvajťanky před US kongresem

Inkubátorová lež

Dívka, která vypovídala před kongresem byla dcerou kuvajtského vyslance v USA (Saud Nasir al-Sabah), v době incidentu byla v USA, na teatrální vystoupení byla připravena agenturou Hill & Knowlton, žádné mrtvé děti z inkubátoru neexistovaly.

Tři měsíce po výpovědi začala válka v Zálivu, která stála život 139 000 osob. Odhaduje se, že v průběhu deseti let zemřelo 1 000 000 Iráčanů kvůli sankcím

Obsah přednášky

- Jazyk a jazykový znak, sémiotika, sémantika, lingvistická pragmatika, symboly
- Non-verbální komunikace
- Propaganda, druhy a techniky propagandy, eufemismy, dysfemismy, předpojatá slova v propagandě, statistika...
- Dezinformace
- Cenzura a politická korektnost
- Politika a zpravodajství
- Termíny
- Literatura
- Závěr

scienceNaturePage

Jazyk

Jazyk je systém znaků, který slouží jako základní prostředek komunikace

(znak je základní sémiotická jednotka)

Charles Sanders Peirce
(10.9.1839 - 19.1.1914)

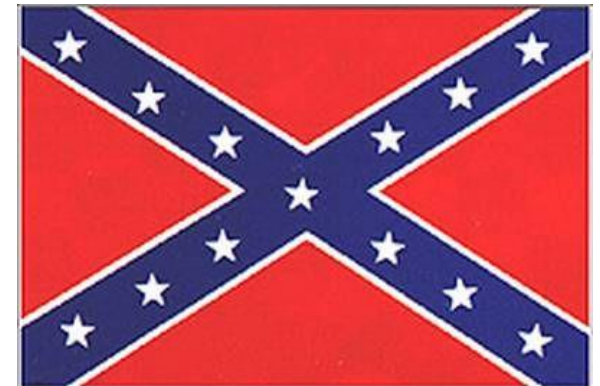
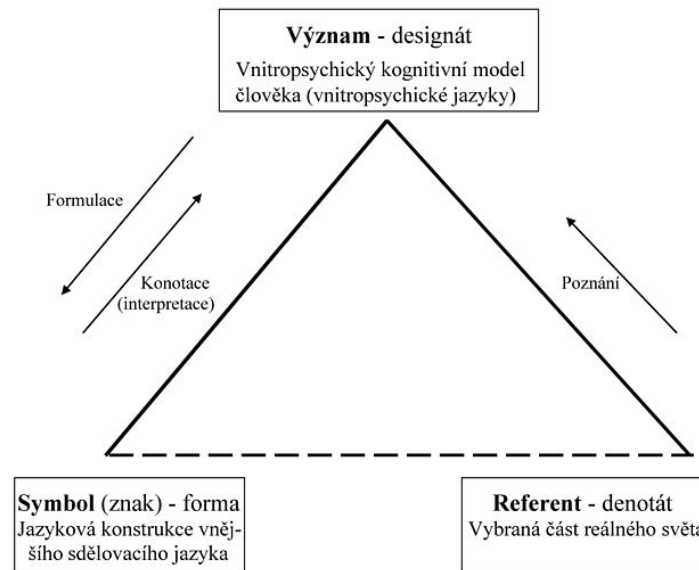

Sémiotika

Sémiotika je nauka o znakových systémech. Oblastí jejího zájmu nejsou jen znaky vztahující se k promluvě/řeči/sdělení, ale obecně všechny znakové systémy sloužící ke komunikaci (dopravní značky, piktogramy, ale rituály, náboženství, hry atd.

- **Ikony (obraz, fotografie, informační systémy, označení WC, filmový záběr...)**
- **Indexy (kouř z ohně, troubení auta, korouhvička, která ukazuje směr větru...)**
- **Symboly (slovo...státní symboly)**

Sémantický trojúhelník (Ogden/Richards)

Symboly

Jazykový znak - vlastnosti

- Sémantičnost (konotace/denotace)
- Arbitrárnost
- Prevarikace (Ihaní)

▣ **Born**

January 17, 1916
Columbus , Ohio, EEUU

▣ **Died**

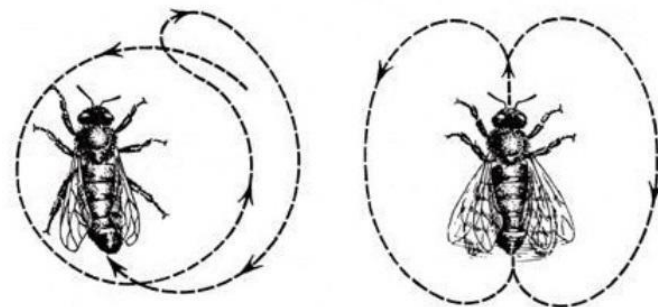
November 3, 2000(2000-11-03)
(aged 84)

▣ **Known for**

*contributions to structural
language*

Charles Francis
Hockett

Pragmatika

VÁLKA

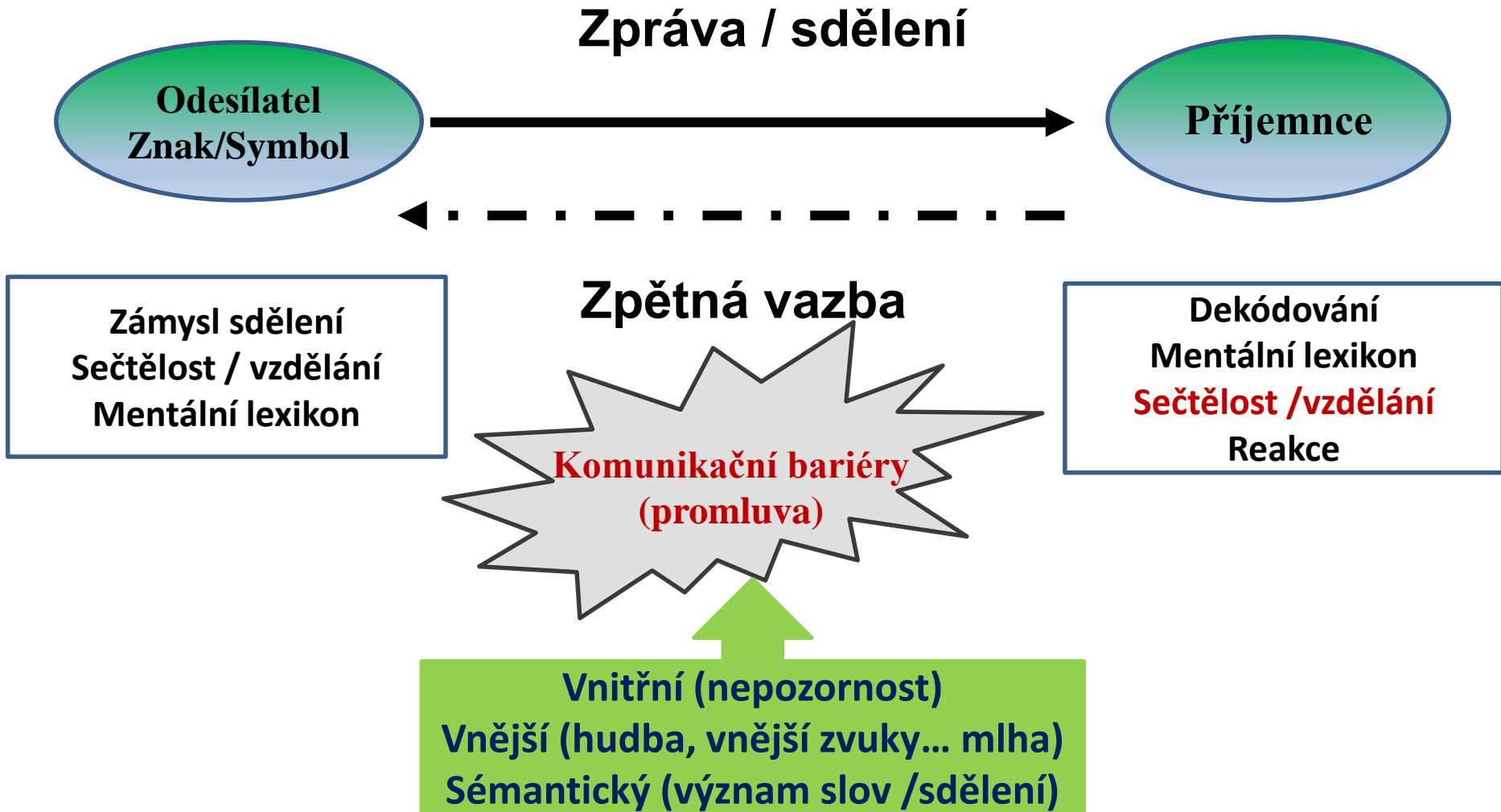
- Dítě, kluk
- Prodejce (zeleniny)
- Politik
- Majitel zbrojařské firmy
- Voják – generál
- Pacifista
- Žena

SÉMANTIKA

Manipulativní techniky

- Pane Spenci, řekněte mi prosím, zda jste se někdy prezentoval jako advokát někoho, kdo byl vinen ze zločinu, za který byl vězněn?
 - Zadal jste zajímavou otázku. Když odpovím „ano“, okamžitě budu považován za lotra. Když odpovím „ne“, předhodíte mi, že lžu. Tak mám odpovědět jako lotr, nebo jako lhář?
-
- Budete mít přístup k aktům dané záležitosti?
 - Jak jsem již řekl, přístup k aktům budou mít všechny osoby, uvedené v dokumentu ministerstva (ale dokument je tajný)

Přenos informace (komunikace)

Nonverbální komunikace

Nonverbální (neverbální) komunikace je souhrn mimoslovních sdělení, která jsou vědomě nebo nevědomě předávána člověkem k jiné osobě nebo lidem. Volně opsáno jde o komunikaci beze slov. Produkované neverbální signály jsou mnohovýznamové a mohou se lišit jak na úrovni kulturní, tak na úrovni individuální. Výzkumy ukázaly, že není jednoduché určit, z kolika procent vnímáme komunikaci neverbální proti té verbální - zatímco u některých výzkumů je poměr zhruba 75% ve prospěch verbální, jiné zdroje zase uvádějí 50% na obou stranách, další naopak připisují až 90% té neverbální. Samozřejmě však záleží i na situaci, ve které se právě nacházíme.

- Kinezika
- Proxemika
- Haptika
- Posturika
- Mimika
- Chronemika
- Oční kontakt
- (Paralingvistika)

Proxemika

- Intimní zóna – vzdálenost komunikujících je do 50 cm
- Osobní zóna – vzdálenost komunikujících je 50 až 120 cm
- Společenská zóna - vzdálenost komunikujících je 1,5 až 3 m
- Veřejná zóna - vzdálenost komunikujících je větší než 3 m

Paralingvistika /parajazyk

Nejběžnější parajazykové rysy se týkají tónu hlasu a míry hlasové činnosti a vyznačují se znatelnými rozdíly ve výšce, tempu, artikulaci a intenzitě.

Propaganda – etymologie

Propaganda, pochází z latinského *prōpāgō* – rozmnožovat, rozšiřovat, šířit (něco)... Počátkem třicetileté války papež Řehoř XV. (9.1. 1554 – 8.7. 1623), který zastával úřad od roku 1621 do roku 1623, ustanovil Posvátnou kongregaci pro šíření víry (*Sacra Congregatio de Propaganda fide* – 1622) za účelem šíření správné víry mezi nekatolíky a pohany za každou cenu. To znamenalo přizpůsobit vysvětlování pravé víry podle zvyků různých národů. Ty byly různé a proto se vysvětlování pravé víry lišilo. Slovo propaganda postupně získávalo negativní konotaci.

Propaganda – historie

Poté, co v roce 1914 (srpen) Britové zjistili, že v Německu byla zřízená tzv. Agentura propagandy, ustanovili Válečné oddělení propagandy (2.9.1914), známé tako jako Wellington House pod Ministerstvem zahraničí. Úkol tohoto oddělení bylo zkreslování pravdy. První porady se zúčastnili 25 známých spisovatelů (Thomas Hardy, A.C.Doyle, G.K. Chesterton, John Galsworthy, H.G. Wells...) Později, pod různými názvy, obdobná oddělení a úřady zřizovaly i další státy.

Propaganda – definice

- Propaganda – snaha zjednávat platnost a rozšíření nějakému učení nebo nějaké působnosti (OSN, Díl 20, **1903**)
- Propaganda – co se má, nebo co se musí šířit. P. nepřátelská, dávný a velmi nebezpečný válečný prostředek. Působí na duševní život států, otravujíc veřejné smýšlení lidu; snaží se zvrátiti důvěru národa v sebe sama a podlamuje důvěru v konečné vítězství.(B. Kočího MSN II. Díl **1925**)
- Propaganda – vysvětlování a rozšiřování určitých idejí, učení a polit. teorií. (PSN, Díl III. ČSAV **1966**)
- Propaganda – veřejné šíření, objasňování, doporučení nějakých myšlenek, názorů apod. s cílem získat přívržence: revoluční, mírová p.; boj s reakční válečnou p-ou; tisková p.; p. letáky; oddělení p-y agitace; šeptaná p. (SSJČ Academia **1989**)
- **Propaganda – informace, zejména zkreslené nebo zavádějící povahy, používané k podpoře politického cíle nebo stanoviska (NATO AAP-06 2017)**

Druhy propagandy

- **Černá propaganda**

Jiný zdroj než ten, který je uveden. Skrývá skutečné záměry, používá polopravdy, dezinformace...

- **Šedá propaganda**

Neuvádí žádný zdroj, nepřesné a mylné informace...

- **Bílá propaganda**

Uvádí skutečné zdroje, pravdivé informace, přesvědčování, převážně v mírové době

Pozitivní propaganda

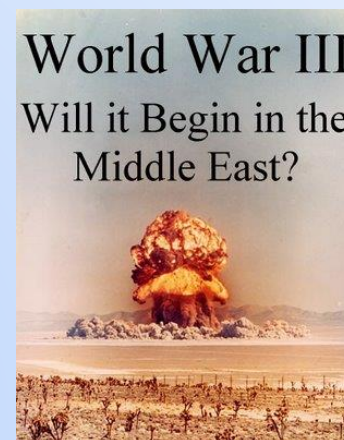
aktivní, cenný, důvěra, hrdý lidský, mír, odvaha, morální, iniciativní, prosperita, naslouchat, právo, princip, rodina...

Negativní propaganda

byrokracie, kolaps, nejistý, selhání, zánik, zrada, ohrožení, důsledky, lež, krize, ničení, mrhání, meze...

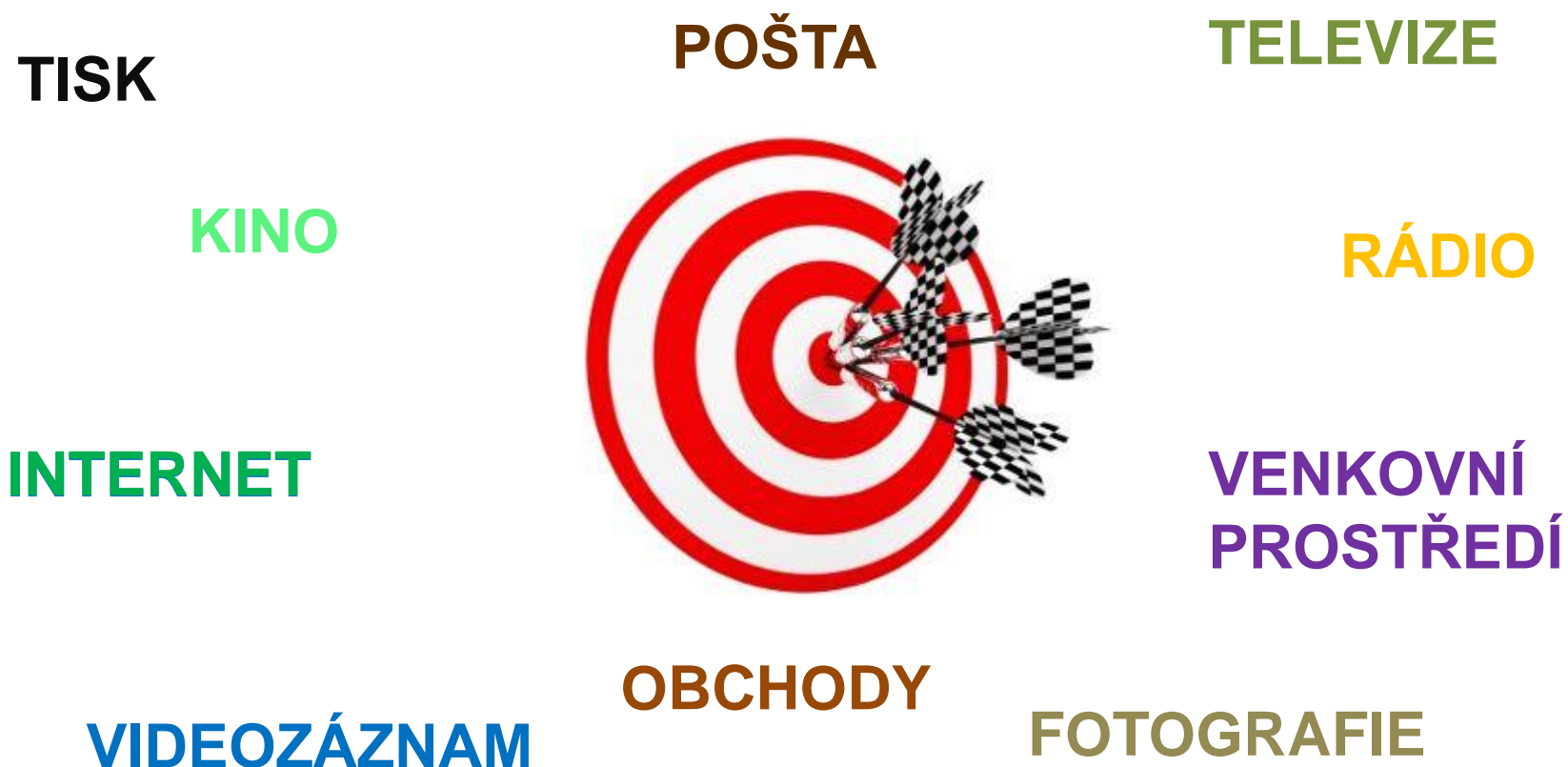
Techniky propagandy

- Odvolání se na strach
- Odvolání se na autoritu
- Asociace a falešné analogie
- Působivá (emotivní slova) slova
- Obyčejný člověk
- Společenský apel
- Černobílé vidění světa
- Nálepkování osob
- Opakované argumenty
- Manipulace s fakty, čísly, statistikou ...
- Pouze jedna strana mince

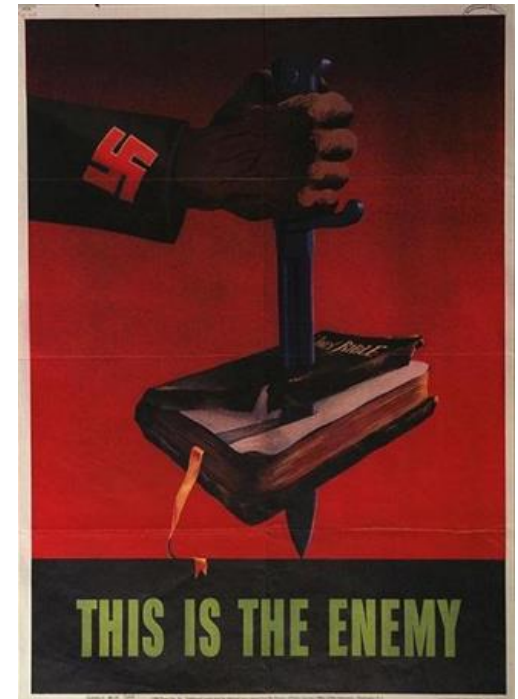

Kdo a prostřednictvím čeho využívá propagandu – public relations (PR)

VLÁDA, POLITICI, ARMÁDA, OBCHODNÍCI...

Druhá světová válka

Studená válka

Reklama na léky - generika

BRUFEN

Ibumax , Ibalgin, Ibuprofen, Apo-ibuprofen, Nurofen, Dolgit...

Mobilat
Rheumosin mast

Valium

Diazepam

Acetaminophen
Paracetamolium

Valetol

Paracetamolium 150 mg

Propyphenazonum 300 mg

Coffeinum 50 mg

Saridon

Paracetamolium 250 mg

Propyphenazonum 150 mg

Coffeinum 50 mg

Obchod a reklama

- Poslední dobou lze v obchodech nalézt často místo mletého masa maso **mělněné**. Možná jste si řekli, že jde jen o změnu názvu. Omyl. Mělněné maso má **horší kvalitu**, protože jde jen o obchodní název a **nikde není stanoveno, kolik čeho má obsahovat**.
- **Jisté** americké web stránky věnují ohromné úsilí tomu, aby šířily informace o významu užívání vitamínu D. A zcela právem. **Mnohé** klinické studie prokázaly úzkou souvislost

Eufemismus (meliorativum)

Slovo nebo výraz označující nepříjemný nebo nežádoucí fakt zjemňujícím nebo vylepšujícím způsobem, a to namísto označení přímého a hrubého, například zavřít oči místo zemřít. Dále například označení některých „méně důstojných“ profesí. Uklízečka vs. operátorka/manipulátorka. Metař vs. počišťovač. Označení vedoucích malých celků jako ředitel, nebo prezident společnosti... Zvyšuje vnímanou kvalitu, spolehlivost nebo důvěryhodnost.

Eufemismy propaganda/dezinformace

Ministerstva války, obecné označení devatenáctého století, jsou dnes **ministerstva obrany**. Bombardování nepřátelských cílů je **chirurgicky přesné**. Chování nepřátel je **sněť** nebo **zhoubný nádor**, takže je nutné občas **říznout do živého**. **Jednotka veřejné bezpečnosti** (název komand, která vraždila odpůrce Idi Amina v Ugandě), **zkrácené fronty** (ústup), **výběrové nařízení** (selective **ordinance** – užití napalmu ve vietnamské válce), **vyčištění**, **vyčišťovací akce**, **pacifikace** (vyvraždění a zničení nepřátelského území například napalmem nebo vakuovými bombami), **očištění** (hromadné etnické vraždy), **zeštíhlovací dieta** (hromadné propouštění při nezajištěné sociální síti).

Eufemismy v promluvě

- Novinář: Jak pane ministře vysvětlíte **přílišnou spotřebu financí** ve vašem rezortu?
- Ministr: Nu, na ministerstvu se samozřejmě objevily **určité nesrovnalosti**, avšak ty jsou způsobeny jednáním předchozí vlády.

Dysfemismy (pejorativa, vulgarismy) a cejchování

Slovo nebo výraz drsnější, hanlivé povahy, opak eufemismu. Místo zemřít – natáhnout bačkory, zhebnout... Používá se ke snížení vnímané kvality, spolehlivosti nebo důvěryhodnosti.

Extremista, extremistický, xenofob, xenofobní, homofob, rasista..., fašista..., fašoun, nácek..., levičák..., pravičák..., estébák, socan, ódéésák, komouš, **populista**, politicky nekorektní, zaprodanec ...
pisálek, potratář, zbohatlík...

Předpojatě zabarvená slova

Je vám známo, že Claude Pepper má po celém Washingtonu pověst **nestoudného extroverta**? A to ještě není zdaleka všechno; mám informace ze spolehlivých zdrojů, že **praktikuje nepotismus** se svou švagrovou, a že má sestru, se kterou **společně imatrikuloval** a která si **hříšném** New Yorku **vydělávala** v **Thespidově káře**. A co je nejhorší, pan Pepper, než se oženil, **dozajista praktikoval celibát**.

George Smathers vs. Claude Pepper (Severní Florida 1950)

Některé významy slov a jejich změna

PÁN
PAN
OBČAN
SODRUH

PAKT
SMLOUVA

PUČ
REVOLUCE
PŘEVRAŤ

Minulost – současnost, buržoazní – lidově demokratická,
zpátečnické - pokrokové

MASAKR

Termín sloužící většinou pro označení hromadného vyvražďování nebo hromadné krveprolití, ať už na lidech, či jiných živých organismech. V méně používané konotaci značí situaci, která měla za následek velké ztráty na životech. Masakr se nejčastěji používá ve spojení s hromadným zabíjením civilistů, či odzbrojených vojáků během válek, kteří nemají možnost se proti takovému jednání bránit, což se ve většině případů následně považuje za válečný zločin.

Masakr

- **1770 Bostonský masakr (... 5 osob)**
- **1937 Nankingský masakr (260-430 000)**
- **1940 Katyňský masakr (22 000)**
- **1941 Masakr v Babím Jaru (33 tisíc během dvou dnů)**
- **1945 Masakr v Úsobské ulici v Praze (35 osob)**
- **1945 Masakr na Masarykově nádraží (50 osob)**
- **1972 Mnichovský masakr/Olympijský masakr (11 sportovců)**
- **1989 Masakr na Národní třídě**
- **Masakr cen (Alza)**
- **Brněnský masakr (sportovní událost)**

Masakr v Babím Jaru

Schválení stavby hotelu v Babím Jaru celosvětově pobouřilo židovskou obec. Izraelská média propírají téma ze všech stran, ukrajinští rabíni se bouří. „Hrozné. Nedaleko Babího Jaru už je metro, tenkrát nikdo nekřičel. Ted' městská rada schválila hotel. A zase nikdo nekřičí. Ale měl by křičet," prohlásil napůl bojovně a napůl rezignovaně Jakov Bleich, nejvyšší židovský rabín v Kyjevě. (25.09.2009)

Statistika

- **Naučte se vědecky srovnávat. Srovnáte-li např. úmrtnost amerických vojáků v Iráku (cca 0,3 % v roce 2003) s úmrtností obyvatel města Prahy (cca 1,3 % v roce 2002), prokážete tím, že dýchat vzduch a chodit po ulici v Praze je mnohem nebezpečnější než válčit v Iráku**
- **Používejte vhodné výchozí srovnávací základny. Pokud se produktivita zvýšila oproti minulému roku o 3 %, nemusíte mluvit o tom, že je stále 10 % pod úrovní dosaženou již před 10 roky**
- **Používejte vhodně konstruované grafy. Začnete-li od nuly, poslední přírůstek za 100 na 101 % vypadá malý. Začnete-li rovnou na stovce, přírůstek bude vypadat tak velký, jak budete chtít.**
- **Vysvětľujte lidem názorně skutečnou velikost hodnot. Např. kdyby každý občan použil denně o jeden útržek toaletního papíru méně, ročně bychom tím zachránili 100 hektarů lesních porostů. Každého tak ohromíte svou informovaností, schopností syntézy a pragmatickým pohledem na složitou ekonomickou realitu**

Statistika – politka, měna

Rubl zažívá černé úterý. Po nových sankcích prudce klesá

10. dubna 2018 Novinky, ČTK

*Ruská měna v reakci na nové americké sankce pokračuje v propadu, podle webu ruského listu Kommersant zažívá „černé úterý“. Poprvé od prosince 2016 dosáhl kurz dolaru v **jednu chvíli téměř** 64 rublů, euro se prodávalo **až za** 79 rublů. Rubl v úterý oslabil i vůči české koruně, ztrácel **téměř** pět procent. Ve směnárně se prodává sto rublů **zhruba** za 38 korun. Pro srovnání, před čtyřmi roky stálo sto rublů kolem 55 korun.*

Trump obvinil Rusko a Čínu z cíleného oslabování měn

16. dubna 2018 E15, ČTK

*Americký prezident Donald Trump obvinil Čínu a Rusko z cíleného oslabování jejich měn v době, kdy Spojené státy naopak pokračují ve zvyšování úrokových sazeb. "**To je nepřijatelné,**" napsal Trump na twitteru.*

Statistika – volby – propaganda

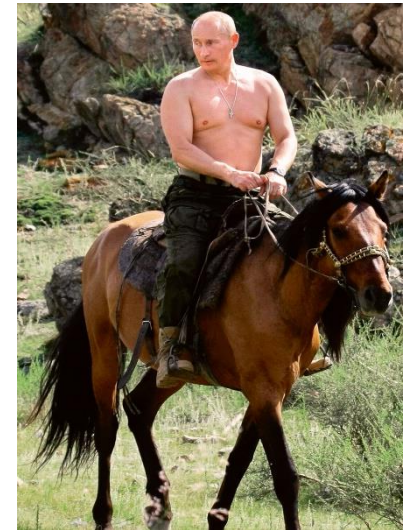
- P. Fiala 22.10.2017: Byla to dřina, nebylo to lehké, byl to místy tvrdý boj. Včetně boje s některými médii. Zvládli jsme to. Jsme druhou nejsilnější stranou v Poslanecké sněmovně. **Získali jsme o téměř 50 procent víc hlasů než v předchozích volbách.**
- V. Klaus ml. 22.10. 2017: Pokud bych hodnotil ODS, myslím, že to byla nevyužitá příležitost. Vládla nejhorší vláda za posledních dvacet let a ODS stoupla z osmi na jedenáct procent. Je to **relativní úspěch, mohl být větší.**
- M. Němcová 24. 10. 2017: **Před čtyřmi lety měla ODS v Praze volební výsledek dvanáct procent, dnes tam má šestnáct procent.** Takže Václav Klaus by měl vzít v potaz také jiné výsledky. Samozřejmě, teď je v euforii, jeho nadšení je pochopitelné, člověk má dobrý pocit, že získal podporu lidí. On získal velkou podporu, ale musí si uvědomit, že ji nezískal proto, aby straně škodil, ale aby ji posiloval.
- V. Klaus 3.11.2017: Petr Fiala na to měl čtyři roky a popolezlo to z necelých osmi procent na 11. To je **fatální prohra** a **fatální neúspěch**, který tímto způsobem má být nazýván.

Volby – propaganda

"Žádný kandidát nebude nikdy nikomu vyhovovat na 100%, ale my bychom se měli zajímat o to, který z nich nás nechce deportovat na nějaký ostrov. Jasně, ono to všechno možná zní legračně a i já se tomu občas zasměju, když se nad tím člověk ale zamyslí, je to spíše k pláči. Prezident by měl zaujmout neutrální postoj a snažit se o vzájemné soužití, toleranci, respekt a mír. Neměl by svými proslovy v lidech vyvolávat opak, ať už se to týká jakékoliv menšiny! Prezident je vizitkou státu a my jsme též jeho součástí, uvědomme si to!"

Propaganda – autorita, falešná analogie, obyčejný člověk

Dezinformace – definice

- *Informace, která není pravdivá a jejímž účelem je zmást jejího příjemce.*
- Dezinformace (z latiny: de = od, informare = vzdělávat, upravovat) je **lživá, klamná, falešná informace**, která má za cíl ovlivnit úsudek a názor jedince, více osob či celé společnosti, tak aby vyvolala zdání důvěryhodnosti a pravdivosti. (Wikipedie)
- Má-li být dezinformace účinná, nesmí obsahovat jenom lživé informace, ale **směs informací pravdivých a nepravdivých**.. Někdy zpravodajské služby vytvářejí dezinformační kampaň i na základě pravdivých informací, které jsou takové povahy, že je protivník považuje za nepravdivé. (Encyklopedie špionáže)

Dezinformace – vojenské definice

- **Nesprávná, zkreslená** informace; způsob strategického nebo operačního maskování, spočívající v záměrném šíření **lživých** zpráv o vlastních ozbrojených silách, jejich uskupení, složení, výzbroji, bojeschopnosti, plánech bojové činnosti apod. s cílem oklamat protivníka. K dezinformaci se využívají různé spojovací prostředky, tisk, rozhlas, televize apod. Dezinformace se provádí v komplexu demonstračních činností, imitace a utajování. (Speciální informace ve formě výkladového slovníku ÚVIS, 1987)
- Úmyslné cílevědomé **zkreslování** různých údajů a vytváření **nesprávných** údajů a činností mající za cíl oklamat nepřítele. Aby dezinformování bylo věrohodné, musí současně s **klamnými** a **zkreslenými** údaji obsahovat i některé nepodstatné pravdivé údaje. (Vojenský výkladový slovník, MO Praha 2004)
- Úmyslné cílevědomé zkreslování různých údajů a vytváření **nesprávných** údajů a činností mající za cíl oklamat nepřítele. Aby dezinformování bylo věrohodné, musí současně s **klamnými** a zkreslenými údaji obsahovat i některé nepodstatné pravdivé údaje.

Dezinformace – Ladislav Bittman

Informaci, že náš nový systém dokáže rozlišit informaci od dezinformace, systém vyhodnotil jako dezinformaci...

Dezinformace je **úmyslně zkreslená informace**, kterou pachatel vsune do informační soustavy s cílem oklamat protivníka a ovlivnit jeho politické a ekonomické jednání nebo jeho vojenské akce. Dezinformace je rovněž jeden z nástrojů propagandy, tj. psychologické manipulace s veřejností, bez ohledu na to, zda jsou jejím iniciátorem komunisté, nacisté nebo demokratické instituce. Technika moderní propagandy je natolik vyspělá, že většina lidí si ani neuvědomuje, že je manipulována. (L. Bittman)

Dezinformace – šíření a charakteristické znaky

Dezinformace může být šířena mnoha způsoby:

- **ústně**
- **písemně**
- **upravenou fotografií**
- **videozáznamem...**

Mezi její charakteristické znaky patří:

- **sdělení významným způsobem neodpovídá skutečnosti**
- **vynechává důležitou část kontextu,**
- **neposkytuje důvěryhodné zdroje**
- **prezentuje extrémní pohled jako objektivní pravdu...**

Dezinformace v literatuře

V této povídce z dětství Jan Neruda ukazuje, co všechno zmůžou nepravdivé řeči a pomluvy o nějakém člověku a jak moc mu mohou ublížit.

Pan Vojtíšek byl velmi milým, oblíbeným a čistotným malostranským žebrákem. Chodil od dveří ke dveřím a lidé s ním rádi několik slov promluvili, sem tam nějaký peníz dali nebo na jídlo pozvali. Ani místní strážníci jej nepronásledovali. Měl se tedy relativně dobře, o jídlo a milá slova neměl nouzi. Osudným se mu stalo setkání s žebračkou žebrající na schodech u chrámu svatého Mikuláše. Ta nebyla tak dobře upravená a nikdo ji na jídlo nezval. Zřejmě panu Vojtíškovi záviděla, a tak aby si polepšila, chtěla to s ním dát dohromady. Jenže on odmítl. Zakrátko se pak po Malé Straně rozšířilo, že pan Vojtíšek není tak chudý, jak se dělá, že snad na Starém Městě za řekou má dva domy a další podobné řeči. Lidé jej tedy přestali mít rádi, nikdo mu nechtěl dávat peníze, ani jej nezval na oběd. Pan Vojtíšek musel tedy opustit Malou Stranu a jít žebrat za řeku do Starého Města. Tam jej nikdo neznal, nikdo jej do domu nepouštěl a on musel sbírat jen peníze do čepice na ulici. Zle se mu tam vedlo. Až jednou jej našli na Újezdě bez košile, jen v kabátu a kalhotách umrzlého.

Dezinformace – Druhá světová válka

Muž, který nikdy nebyl - 1943

Vojska Spojenců měla v plánu podniknout invazi do Itálie. Bylo však nutné nějakým způsobem dezinformovat nepřítele, aby se eliminovaly ztráty na lidských životech. Němci měli uvěřit, že vylodění má být na území Řecka. Bylo rozhodnuto podstrčit nepříteli mrtvolu muže, údajného vysokého důstojníka, u něhož zcela „náhodou“ budou objeveny tajné dokumenty. Byla vybrána mrtvola 38letého vojáka, který zemřel na zápal plic. Dostal novou identitu na jméno William Martin, major královského letectva a štábní důstojník, mající na starosti operace ve Středozemním moři. Mrtvý muž měl utonout v moři, k čemuž posloužila i skutečná příčina smrti „dárce“ mrtvého těla – po prodělaném zápalu zůstala v plicích voda, tím spíše příčina utonutí bude nepřítelem uvěřena. K ruce mrtvého muže byla přidělena vodotěsná aktovka s dokumenty, které popisovaly plánovanou operaci vylodění Němců v Řecku. Aby iluze byla dokonalá, muselo se v aktovce objevit i několik „osobních“ předmětů s vazbou na neexistujícího Williama Martina, jako např. fotografie jeho milenky či lístek do londýnského divadla.

Dezinformace - volby

Dezinformace - volby

Drahoš spolupracoval s StB kvůli
nařčením z pedofilie

Zeman má umělou nohu

Drahoš je svobodným
zednářem

Zeman automaticky postupuje
do druhého kola

Drahoš je členem klubu,
který usiluje o světovou vládu

Chyba? Dezinformace? Hoax? Faux pas?

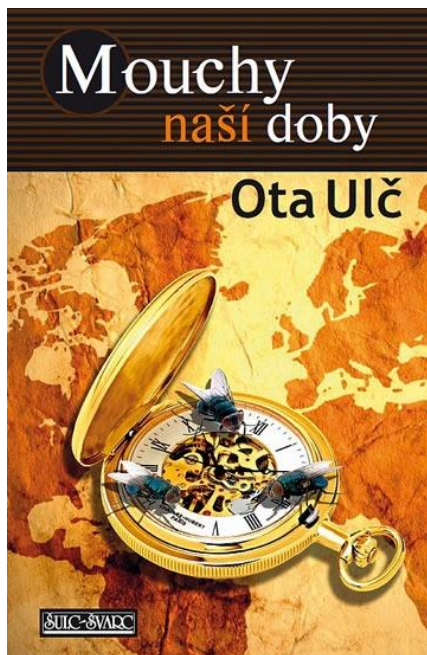
Šlechtová si spletla války a udělala ostudu. Co jí v dějepise uniklo?

Karla Šlechtová se minulý týden vydala na Ukrajinu, kde odhalila pomník českých legionářů, kteří tam bojovali v 1. světové válce. V neděli pak ministryně obrany zveřejnila fotky na instagramu. V příspěvku se však dopustila pořádného faux pas. Legionáři tehdy podle Šlechtové bránili vesnici před Hitlerem.

Šlechtová si spletla války, na sítích ocenila boj legionářů u Bachmače proti Hitlerovi

Ota Ulč: Mouchy naší doby, chyba, dezinformace, hoax, faux pas

... Potřebnými informacemi nás obohatí autorka Diana West pojednáním s názvem „Latrine Directive Another Step on Path to Islamification“ (*Townhall*, 2.12. 2011) čili jak správným záchodovým počínáním nepohoršovat stoupence mohamedánské víry. Zdrojem urgentního doporučení v podobě málem rozkazu jsou *Marine Corps Times* ve svém vydání 28. listopadu 2011. Tématem delikátně vyjádřeným dvouslovím „excretionary etiquette“ se zabývá podrobný článek jakož i hlavní úvodník. Určeno **široké veřejnosti, zejména však** příslušníkům amerických Marines – námořní pěchoty. Nyní v Afganistánu, dva tisíce mil daleko od svatého kamene v Saudské Arábii, si musí dávat pozor, kterým směrem si ulevují, **aby nepohoršili džihádisty**, ba i samého Alláha.

Chyba? Dezinformace? Hoax? Faux pas?

„Center for **Army** Lessons Learned“ čili složka Pentagonu, vydala guidelines – **instrukce pro příslušníky všech ozbrojených služeb – armády, letectva, námořnictva.**

Ota Ulč: Mouchy naší doby

Latrine Directive Another Step on Path to Islamification
(12/2/2011 12:01:00 AM - Diana West)

<https://townhall.com/columnists/dianawest/2011/12/02/latrine-directive-another-step-on-path-to-islamification-n1088228>

To be fair to the Marines, those rules come from the Center for Army Lessons Learned. **But it's all of a Pentagon piece.**

Definice cenzury

Cenzura je potlačení projevu, veřejného sdělení nebo jiných informací, které mohou být považovány za nevhodné, škodlivé, citlivé, politicky nesprávné nebo nepohodlné podle rozhodnutí vlád, médií, úřadů nebo jiných skupin či institucí. V současné době dochází k cenzuře z důvodu snahy po tzv. politické korektnosti. Cenzura různých tiskovin (knih, spisků, letáků) informací, filmů, internetu, obrazů, her...

Cenzura a politická korektnost

W. Shakespeare

Sonet č. 66

Znaven tím vším, já chci jen smrt a klid,
jen nevidět, jak žebrá poctivec,
jak pýchou dme se pouhý parazit,
jak pokříví se každá čistá věc,

jak trapně září pozlátka všech poct,
jak dívčí cudnost brutálně rve chtíč,
jak sprostota se sápe na slušnost,
jak blbost na schopné si bere bič,

jak umění je pořád služkou mocných,
jak hloupost zpupně chytrým poroučí,
jak prostá pravda je všem prostě pro
smích,
jak zlo se dobru chechtá do očí.

Znaven tím vším, já umřel bych tak rád,
jen nemuset tu tebe zanechat.

W. Shakespeare

Sonet č. 66

Cenzura a politická korektnost,

John William Waterhouse – Hylas a nymfy

Cenzura a politická korektnost, definice P.K.

Politická korektnost je z jazykového hlediska eufemismus pro pojmenování skutečného stavu věcí. „Jedná se o úsilí záměrným ovlivňováním jazyka odstranit některá tradiční označení nebo pojmy (koncepty), které jsou svázány s nepříznivými konotacemi a stereotypy, a proto mohou být určitými lidmi vnímány jako urážlivé nebo mohou posilovat utlačovatele v nadřazených a diskriminujících postojích. Obvykle jde o nahrazení zatížených slov novými, eufemističtějšími, se stejným základním denotačním významem. Někdy jde o použití přiléhavějšího nebo obecněji platného označení“.

Tintinova dobrodružství (z poloviny 90. let 20. století) je belgická komiksová série, jejíž autorem je kreslíř Hergé. Jedná se o jeden z nejpopulárnějších komiksů, na celém světě se ho prodalo kolem 200 milionů výtisků a byl přeložen do více než 70 jazyků. Základním příběhovým žánrem je detektivka a později též sci-fi, vše s nádechem humoru a frašky.

Cenzura a politická korektnost, P.K. v praxi

Londýnské metro již nebude zdravit „dámy a pány“, ale genderově neutrální dav

Good morning, everyone, uslyší již zanedlouho cestující z amplionů v londýnském metru před hlášeními o výlukách a dalších událostech. Obecné oslovení totiž nahradí klasické rozdělení společnosti na Ladies and Gentlemen.

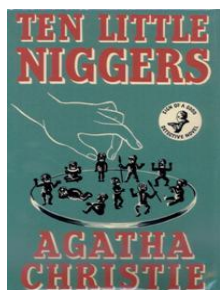
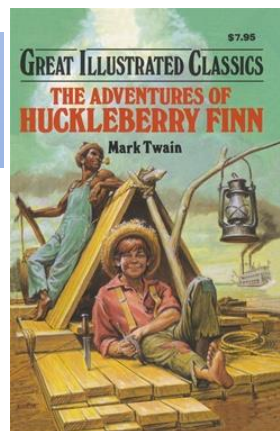
Genderová korektnost v newyorském metru: hlášení „dámy a pánové“ končí

Cestující newyorské podzemky už nebude zdravit hlášení „dámy a pánové“. Provozovatel dopravy se rozhodl pro genderově neutrálnější přístup. Průvodčí v metru nebo také řidiči autobusů budou od nynějška používat oslovení „cestující“, „pasažéři“ či prosté „všichni“.

Politická korektnost a cenzura, P.K. v praxi

V knize Huckleberry Finn se nahrazuje slovo nigr (nigger) slovem otrok (slave)

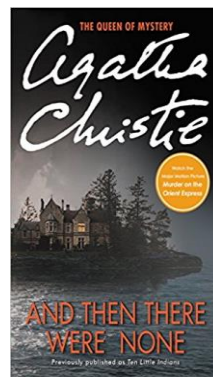
Nigger, niggra, black, Afro-American, African-American ... (negro)

Deset malých černoušků (Ten Little Niggers), Deset malých Indiánů (Ten Little Indians), Až tam nezbyl žádný (And Then There Were None)

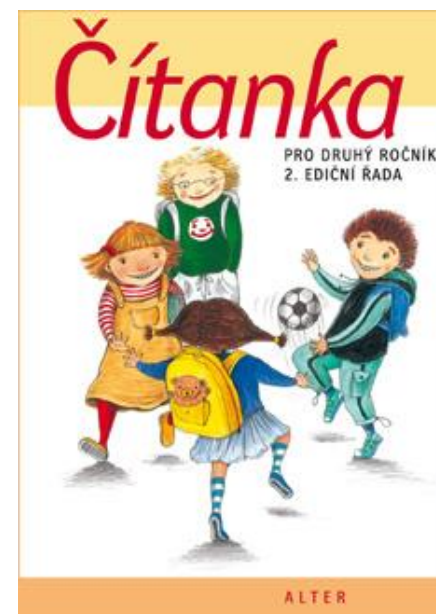
Deset malých Indiánů
Ten Little Indians
Desať malých černoškov
Krimi / Mysteriózní / Thriller
Velká Británie, 1989, 98 min

Až tam nezbyl žádný (TV seriál)
And Then There Were None
Mysteriózní / Krimi / Drama
Velká Británie, 2015, 3 h
(Minutáž: 3x60 min)

Politická korektnost a cenzura

"Máma mi povídala, že se s těmi Demeterovic kluky vůbec nemám bavit... říkala, že jsou to cikáni. A cikáni jsou prý špinaví a kradou," stojí v příběhu, který se nachází v šest let staré čítance. Vládní zmocněnkyně pro lidská práva Monika Šimůnková po jednání rady uvedla, že je skandální, že je něco takového předloženo dětem. Podle Březinové byl však úryvek vytržen z kontextu. "Trestuhodně zjednodušující interpretace části ukázky mi podsouvá názory, které mi vždy byly cizí," uvedla spisovatelka prostřednictvím svého mediálního zástupce Davida Švába. Na konci příběhu Madla uvažuje, že "všichni cikáni třeba nekradou ...a nemusejí být špinaví...někteří cikáni mohou být i docela hodní... Budu to muset mamince říct. Vypadá to, že maminka některé věci vůbec neví."

Zdroj: https://zpravy.idnes.cz/spisovatelka-brezinova-odmita-ze-jeji-povidka-je-rasisticka-prp-/domaci.aspx?c=A111114_160551_domaci_jj

Tečka za politickou korektností a cenzurou

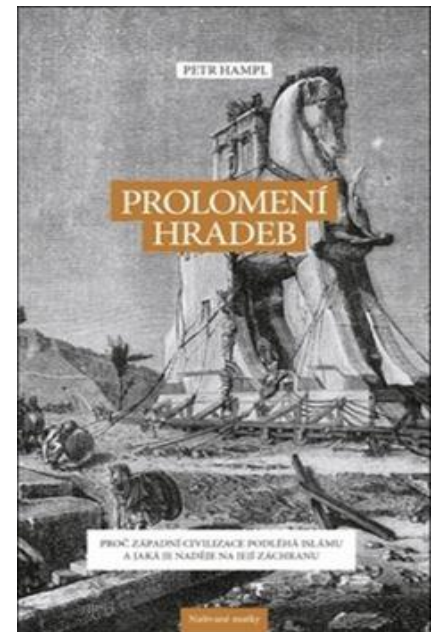
Komentář David Conway,
předmluva Martin Weiss

Největší chybou při hledání faktické pravdy nebo moudré politiky je odmítnout diskusi nebo udělat něco, co ji znemožní.

Dobrá reklama?

Knihkupectví Karolinum po nátlaku stáhlo knihu Prolomení hradeb z prodeje.

Politika a zpravodajství

„V současné době neexistuje taková věc, jako je nezávislý tisk. Víte to stejně dobře, jako já. Není mezi vámi ani jeden novinář, který by se odvážil upřímně vyjádřit svůj vlastní názor. Víte předem, že kdyby to udělal, nikdy by se to neobjevilo v tisku. Jsem týdně placen za to, že své upřímné mínění nezveřejňuji v novinách, pro něž pracuji. Vy ostatní jste placeni za stejnou věc, a kdo z vás by byl tak pošetilý, aby napsal svůj upřímný názor, brzy by se ocitl na ulici a hledal by si jiné zaměstnání. Kdybych dovolil, aby se v jednom čísle mých novin objevil můj poctivý názor, do dvaceti čtyř hodin bych přišel o místo.

Prací žurnalistů je zabíjet pravdu; bezostyšně lhát; překrucovat pravdu; hanobit; plazit se u nohou mamonu a prodávat svou vlast a rasu za svůj denní chléb. Vy i já víme, že věřit v nezávislost tisku je bláznovství. Jsme nástroji a vazalové bohatých mužů za scénou. Jsme skákající tajtrlíci, oni tahají za drátky a my tancujeme. Naše talenty, naše možnosti a celé naše životy jsou vlastnictvím těchto mužů. Jsme intelektuální prostitutky.“ (1883)

John Swinton, americký novinář, 1883

Politika a zpravodajství

- V naší době je politický projev a psaní především obhajobou neobhajitelného
- Politický jazyk většinou musí sestávat z eufemismů, odpovídání na otázku otázkou
- Politický jazyk – a s obměnami to platí o všech politických stranách od konzervativců až po anarchisty – je koncipován tak, aby lži zněly pravdivě a vražda úctyhodně a aby vzbuzoval dojem pevnosti i u pouhého vánku

G. Orwell: Politika a anglický jazyk, 1946

Politika a zpravodajství

- **Popírání prokazatelných faktů (u nás není žádná korupce, žádný zákon nebyl porušen...)**
- **Zatajování, zamlčování a selektivní zveřejňování faktů (tato informace nemůže být zveřejněna...)**
- **Překrucování faktů (tak jsem to nemyslel...)**
- **Vymýšlení a šíření nepravd, polopravd, pomluv, fám a obvinění (hlasováním pro mého protivníka uškodíte sami sobě)**
- **Nesplnitelné sliby (skoncujeme s korupcí ve státních úřadech)**
- **Splnitelné sliby, s jejichž plněním se nepočítá (u nás nebude nikdo žít v bídě)**

Základní kategorie lži (M. Kubr)

Politika a zpravodajství

Rusové mají na Trumpa „kompro“: Okukoval močící prostitutky, **tvrdí** exředitel FBI

Rusové **možná** mají na Trumpa kompro, myslí si bývalý šéf FBI

Bývalý šéf FBI se **obává**, že Trumpova návštěva Moskvy v roce 2013, kde **údajně** v hotelu přihlížel tomu, jak na sebe močí prostitutky, by mohla sloužit Rusům jako potenciální materiál k vydírání. „Je to **možné**, ale **s jistotou to nevím**,“ odpověděl Comey na otázku, zda Rusové kompromitují materiály skutečně mají.

Na 20 tisíc lidí v Tel Avivu demonstrovalo proti deportaci afrických žadatelů o azyl

TEL AVIV V Tel Avivu na protest proti plánu izraelské vlády deportovat africké žadatele o azyl v sobotu demonstrovalo na **20 tisíc migrantů** a jejich podporovatelů. Izraelská vláda oznámila, že migranti musí ze země odejít, přičemž dostanou 3500 dolarů (asi 70 tisíc korun), nebo jim hrozí, že budou zadržováni po blíže neupřesněnou dobu.

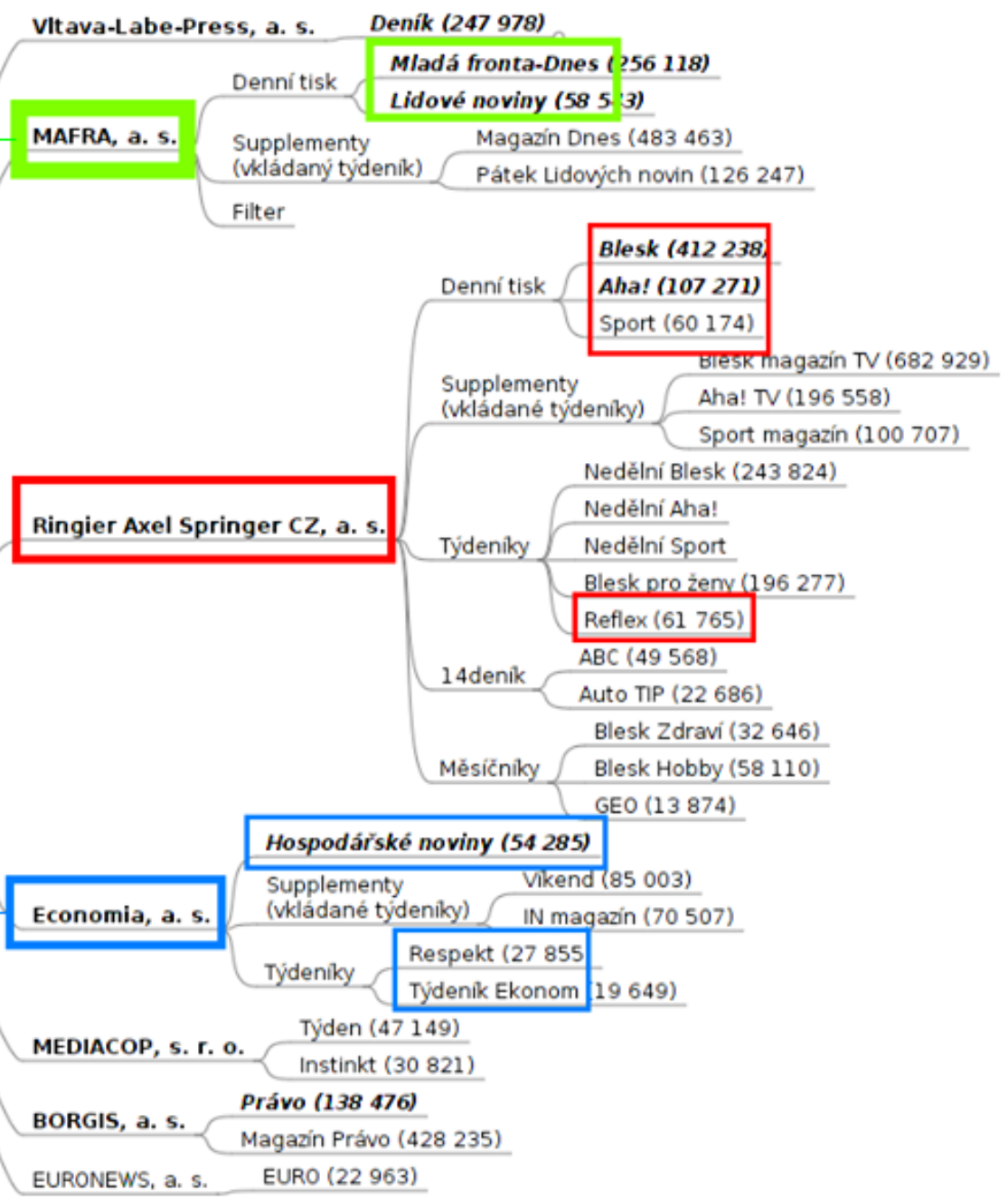
Politika a zpravodajství

- Chemický útok **podle** Mayové provedly vrtulníky, které povstalci nemají (16.4.2018)
- Mayová: Chemický útok v Dúmě mohl spáchat **jen** Asad! (16.4.2018)
- Nenašli jsme **žádné důkazy** o chemickém útoku, řekly desítky lékařů syrské státní televizi (16.4.2018)
- Arabista Pelikán: Spojencům **věřit musíme**, i kdyby pravdu o chemickém útoku měly Sýrie a Rusko (21.4.2018)
-

VLASTNICTVÍ ČESKÉHO PERIODICKÉHO TISKU

ANDREJ BABIŠ
Hnutí ANO. Druhý nejbohatší občan ČR.

ZDENĚK BAKALA
Hlavní sponzor TOP 09. Třetí nejbohatší občan ČR. Žije v Monaku. V ČR má obchodní zájmy. TOP 09 je nástroj k jejich prosazování.

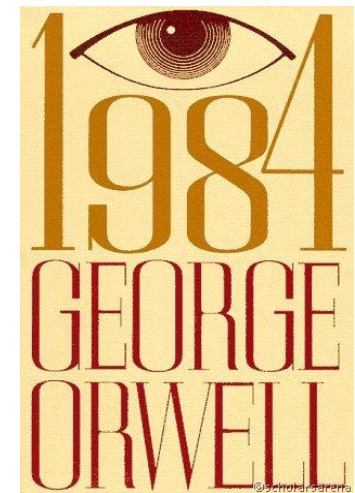
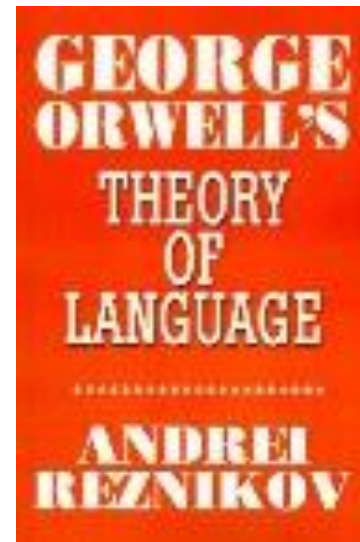
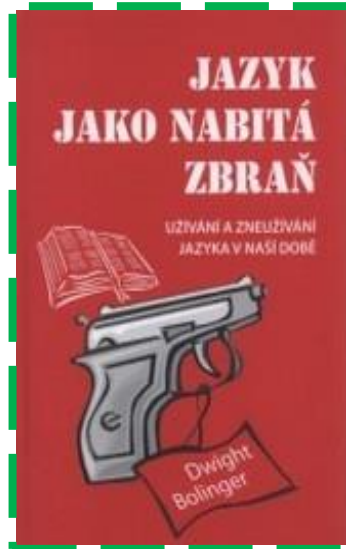
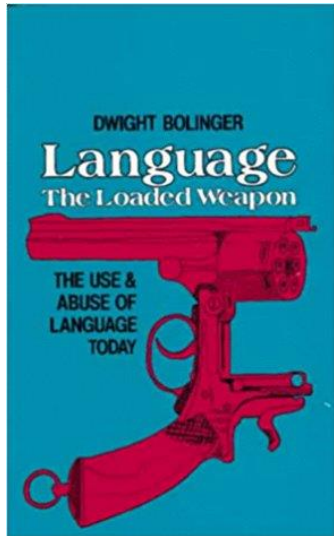
Termíny

- **Konotace, Denotace, Sterotyp**
- **Lež** je úmyslný klam a vědomí nepravdivosti (alternativní fakta, dezinformace, fake (news), hoax, troll...)
- **Alternativní fakta** jedná se eufemismus pro lež. Poradkyně prezidenta Trumpa K. Conwayová: „Mluvčí Bílého domu nelhal, poskytl alternativní fakta.“
- **Alternativní média** jedná se o fakta, která nejsou poskytována tzv. hlavním proudem (mainstream). Nabízejí jiné zdroje informací. Mohou být chápána jako dezinformační, nebo jako neutrální – záleží na kontextu promluvy.
- **Konspirační teorie** znamená teorii spiknutí. Odkazuje se na historické nebo současné události jako na spiknutí mezinárodních organizací, tajných služeb, vlád atd.
- **Manipulace** je proces ovlivňování jednotlivé osoby, skupiny nebo společnosti aniž by si to dotyční uvědomovali (reklama, politika)

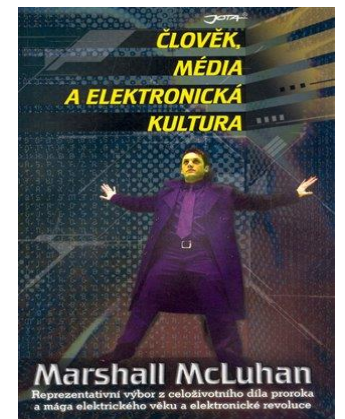
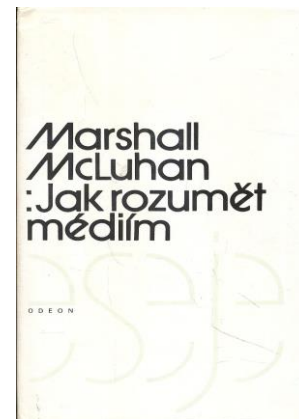
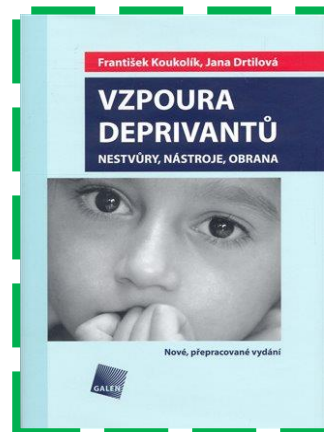
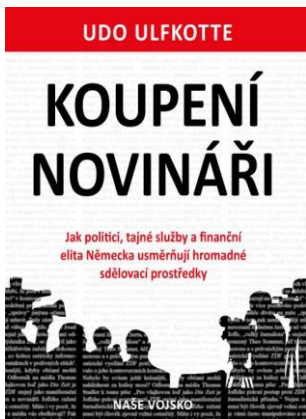
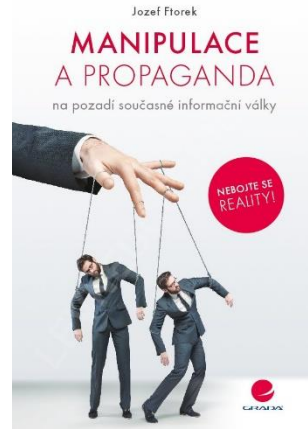
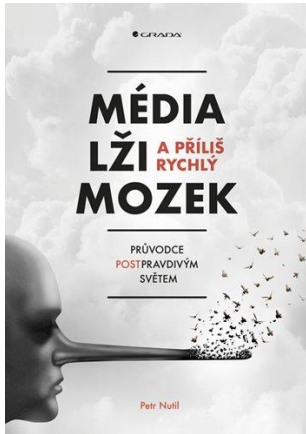
Termíny

- **Propaganda** je informace, zejména zkreslené nebo zavádějící povahy, používané k podpoře politického cíle nebo stanoviska (kombinace eufemismů, dysfemismů, symbolů...)
- **Dezinformace** je lživá, klamná, falešná informace, která má za cíl ovlivnit úsudek a názor jedince, více osob či celé společnosti, tak aby vyvolala zdání důvěryhodnosti a pravdivosti
- **Fake (news)** je nepravdivá informace nebo cílený podvod v prostředí internetu. Fake je například různě upravený obrázek, lživá, zavádějící nebo jen mystifikující informace, ale také upravené video, často za účelem politického nebo finančního zisku
- **Hoax** obecně označuje podvod, mystifikaci či žertovnou klamnou zprávu.
- **Troll** – obvykle anonymní účastník online diskusních fór, chatů či blogů, který zasílá záměrně provokativní, urážlivé nebo irelevantní příspěvky k citlivým tématům, jejichž hlavním smyslem je vyprovokovat ostatní uživatele k emotivní odezvě nebo jinak narušit normální, věcnou diskusi.

Literatura I

Literatura II

Vtip (?)

„Univerzita 3. věku“

<https://cz.pinterest.com/pin/295408056799952541/>

„Důležitý“ mladík začne sám od sebe vysvětlovat staršímu občanovi, odpočívajícímu na schodech, proč nedokáže starší generace pochopit mladou: "Vy jste vyrostli v jiném světě, všeobecně vzato, ve velmi primitivním světě", řekl mladík dost nahlas, aby ho všichni okolo slyšeli. "Mladí lidé dnes vyrostli s televizí, tryskáčema, cestováním ve vesmíru, člověkem chodícím po Měsíci. My máme atomovou energii, lodě, mobily, počítače s rychlostí světla... a mnohé další!"

Po chvíli ticha mu starý občan odpověděl takto: "Máš pravdu, synu! My jsme tyto věci, když jsme byli mladí, neměli...a tak jsme je vymysleli. No, a teď mi ty arogantní hošíku řekni, co ty děláš pro následující generaci?"

Závěr

- Jazykový znak se zneužívá různým způsobem
- (eufemismy/dysfemismy, emotivně zabarvená slova, ... cenzura, politická korektnost... symboly...)
- Pod různými názvy (černá propaganda, hoax, fake, dezinformace...) se skrývá účelová lež, která nemusí být jednoznačně negativní
- Profesionálně připravenou dezinformaci lze obtížně rozeznat

HW

- Uved'te ze zkušeností/četba/ minimálně dva příklady ve kterých se manipuluje s jazykem pomocí eufemismů/dysfemismů/zabarvených slov
- V kterých případech může být cenzura pozitivní
- Měla by mít propaganda v období voleb nějaká pravidla? Pokud ano, uved'te minimálně jedno pravidlo.

DĚKUJI ZA POZORNOST

DOTAZY?

Bibliografie

- https://en.wikipedia.org/wiki/Nayirah_testimony
- <http://www.nytimes.com/2005/09/09/politics/powell-calls-his-un-speech-a-lasting-blot-on-his-record.html>
- <https://beckotc.webnode.cz/vlastiveda/poznavame-nasi-vlast/ceska-republika-demokraticky-stat/statni-symboly/>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/S%C3%A9miotika>
- <Http://www.cmginsurancegroup.com/blog/oh-christmas-tree.aspx>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Konotace>
- <https://beckotc.webnode.cz/vlastiveda/poznavame-nasi-vlast/ceska-republika-demokraticky-stat/statni-symboly/>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/S%C3%A9miotika>
- <http://theuptowner.org/east-harlem-activists-still-pushing-to-remove-controversial-statue/>
- <http://www.reflex.cz/clanek/zivot-a-styl/38262/nejslavnejsi-cesky-homosexual-jan-zizka-z-trocnova.html>
- <http://extrastory.cz/kde-byl-jan-zizka-kdyz-upalovali-mistra-jana-husa-a-proc-jako-jini-neprotestoval.html>
- <http://www.radiodixie.cz/clanek/pryc-s-pomniky-konfederace-zbavi-se-amerika-soch-starych-valecnych-hrdinu>

Bibliografie

- <https://www.vojenskyprodej.cz/odznak-zkrizene-palcaty-mosazny-original-army-vojaka-csla>
- <http://lekarske.slovniky.cz/lexikon-pojem/sims-james-marion-1813-2>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Hockett%27s_design_features
- <https://www.slideshare.net/dollytam/language-features-31275140>
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Jaro_K%C5%99ivohlav%C3%BD
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Neverb%C3%A1ln%C3%AD_komunikace
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Jaro_K%C5%99ivohlav%C3%BD
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Neverb%C3%A1ln%C3%AD_komunikace
- https://en.wikipedia.org/wiki/Wellington_House
- https://en.wikipedia.org/wiki/Foreign_and_Commonwealth_Office
- <http://www.freepub.cz/2014/techniky-propagandy-v-mediich/>
- <http://www.freepub.cz/2012/techniky-propagandy/>
- <http://www.zdravilide.cz/Cile-ktere-pomahaji-Cile-ktere-skodi/art/665?name=C%C3%ADle%2C%20kter%C3%A9%20pom%C3%A1haj%C3%AD.%20C%C3%ADle%2C%20kter%C3%A9%20C5%A1kod%C3%AD&menu=419&trelevel=2>

Bibliografie

- <http://styl.instory.cz/1934-dejte-si-pozor-na-melnene-maso-neni-stejne-jako-mlete.html>
- <https://www.lupa.cz/clanky/pavel-zima-seznam-cz-kdybychom-nic-nedelali-tak-tady-za-dvacet-let-nebudeme/>
- https://ekonomika.idnes.cz/vzduch-v-obalech-zabira-i-vice-nez-polovinu-f2w-/test.aspx?c=A150325_100345_test_fih
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Masakr_v_Bab%C3%ADm_Jaru_1941_z%C3%A1r%C3%AD_29/30
- https://www.tyden.cz/rubriky/sport/fotbal/kyjev-fotbalovy-hotel-na-miste-zidovskeho-masakru_140443.html
- <http://www.neaktuality.cz/2012/09/>
- <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/trump-obvinil-rusko-a-cinu-z-cileneho-oslabovani-men-1345737>
- <https://www.novinky.cz/ekonomika/468746-rubl-zaziva-cerne-utery-po-novych-sankcich-prudce-klesa.html>
- <https://zpravy.e15.cz/volby/volby-2017/mohl-to-byt-vetsi-uspech-ceka-nas-opozice-rika-klaus-mladsi-1338841>
- <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-volicum/Fiala-ODS-Od-dnesniho-dne-jsme-politickym-lidrem-pravice-509172>
- <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/EXKLUZIVNE-Vaclav-Klaus-si-to-na-kameru-vyridil-s-Babisem-Nemcovou-celou-ODS-CSSD-a-s-Kalouskem-S-tim-nejvic-Toto-VIDEO-bude-mit-ohlas-510820>

Bibliografie

- <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/archiv-mzv-zverejnil-diplomaticke-depese-z-mezivalecneho-obdobi/1543428>
- <http://abcnews.go.com/International/marchers-world-leaders-gather-paris-cry-freedom-rally/story?id=28144762>
- <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2905678/America-snubs-historic-Paris-rally-Holder-skipped-early-Kerry-India-Obama-Biden-just-stayed-home-leave-no-U-S-presence-anti-terror-march-joined-global-leaders.html>
- <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1620149-cerny-parizsky-patek-trinacteho-co-se-stalo-a-kdo-ma-na-svedomi>
- <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/paris-march-tv-wide-shots-reveal-a-different-perspective-on-world-leaders-at-largest-demonstration-9972895.html>
- <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/paris-march-tv-wide-shots-reveal-a-different-perspective-on-world-leaders-at-largest-demonstration-9972895.html>

Bibliografie

- <http://www.whatdoesitmean.com/index1346.htm>
- <https://www.novinky.cz/zena/styl/209405-vladimir-putin-jako-neohrozeny-tvrdak-a-svalovec-s-dobrym-srdcem.html>
- [https://cs.wikipedia.org/wiki/Pov%C3%ADky_malostransk%C3%A9#P%C5%99ivedla_%C5%BEebr%C3%A1ka_na_mizinu_\(1875\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Pov%C3%ADky_malostransk%C3%A9#P%C5%99ivedla_%C5%BEebr%C3%A1ka_na_mizinu_(1875))
- <Http://www.evropskehodnoty.cz/volby/dezinformace-o-o-jirim-drahosovi/>
- <http://www.evropskehodnoty.cz/volby/dezinformace-o-milosi-zemanovi/>
- https://www.lidovky.cz/konspirace-a-dezinformace-prezidentske-kampane-umela-noha-pedofilie-i-zednarstvi-gic-/zpravy-domov.aspx?c=A180116_110548_In_domov_ELE
- <http://tn.nova.cz/clanek/slechtova-si-spletla-valky-a-udelala-ostudu-co-ji-v-dejepisu-uniklo.html>
- <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/slechtova-si-spletla-valky-u-bachmace-ocenila-boj-legionaru/r~9b2edc3825d511e8aca5ac1f6b220ee8/>
- <http://www.bl.uk/learning/timeline/large105907.html>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Cenzura>
- <https://www.databazeknih.cz/diskuze/volna-diskuze-5/politicka-cenzura-literatury-mrzaceni-literarnich-del-kvuli-politicke-korektnosti-a-jejich-zneuzivani-z-komercnich-duvodu-2635/str-1>

Bibliografie

- https://www.lidovky.cz/machalicka-odhalene-nymfy-zrusme-rubense-toho-nestoudnika-po0-/kultura.aspx?c=A180207_103356_In_kultura_jto#utm_source=rss&utm_medium=feed&utm_campaign=In_lidovky&utm_content=main
- <http://observers.france24.com/en/20100512-tintin-guilty-racism-let-congolese-decide-herge-congo-hearing-belgium>
- https://zpravy.idnes.cz/britanie-londyn-lgbt-bezpohlavni-metro-gender-neutralni-pozdravy0-/zahranicni.aspx?c=A170714_104108_zahranicni_lre
- <https://zpravy.idnes.cz/metro-new-york-usa-gender-neutralni-hlaseni-damy-panove-pjq->
- <http://www.samizdat2016.cz/2017/01/deset-malych-cernousku-politicka-korektnost-mrzaci-krasnou-literaturu/>
- <https://www.csfd.cz/film/26272-deset-malych-indianu/komentare/>
- https://zpravy.idnes.cz/spisovatelka-brezinova-odmita-ze-jeji-povidka-je-rasisticka-prp-/domaci.aspx?c=A111114_160551_domaci_jj
- [https://en.wikipedia.org/wiki/John_Swinton_\(journalist\)](https://en.wikipedia.org/wiki/John_Swinton_(journalist))
- <https://www.novinky.cz/zahranicni/469250-rusove-mozna-maji-na-trumpa-kompro-mysli-si-byvaly-sef-fbi.html>
- <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-svet/536705/rusove-maji-na-trumpa-kompro-okukoval-mocici-prostitutky-tvrdi-exreditel-fbi.html>

Bibliografie

- https://www.lidovky.cz/tisice-lidi-v-tel-avivu-demonstrovaly-proti-deportaci-africkyh-zadatelu-o-azyl-gf5-/zpravy-svet.aspx?c=A180325_112137_In_zahranici_ele#utm_source=rss&utm_medium=feed&utm_campaign=ln_lidovky&utm_content=main
- <https://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/469351-ameriane-obvinili-rusko-ze-manipulovalo-s-dukazy-o-chemickem-utoku-v-syrii.html>
- <https://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/469359-nenasli-jsme-zadne-dukazy-o-chemickem-utoku-rekly-desitky-lekaru-syrske-statni-televizi.html>
- <https://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/469373-cesta-do-dumy-je-zaminovana-experty-tam-pustime-az-ve-stredu-oznamili-rusove.html>
- https://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/mayova-chemicky-utok-v-dume-mohl-spachat-jen-asad_476044.html
- http://nazory.e15.cz/rozhovory/arabista-pelikan-spojencum-verit-musime-i-kdyby-pravdu-o-chemickem-utoku-mely-syrie-a-rusko-1345916?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu
- <http://www.czechfreepress.cz/blogy/kdo-je-majitelem-novin-jejich-sponzori-a-ci-zajmy-noviny-podporuji-prikladem-toho-babis-a-bakala-pak-bude-mene-prekvapeni.html>
- <https://www.mediaguru.cz/clanky/2016/03/infografika-aktualizovana-mapa-vlastniku-medii/>

Bibliografie

- Szymanek, K. Umění argumentace
- Lotko, E. Slovník lingvistických termínů pro filology
- Mistrík, J. Jazyk a řeč
- Salzman, Z. Jazyk, kultura a společnost
- Černý, J., Holeš, J. Sémiotika
- Váňa, T. Jazyk a totalitarismus
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Hoax>
- <https://it-slovník.cz/pojem/fake>
- [https://cs.wikipedia.org/wiki/Troll_\(internet\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Troll_(internet))
- <https://www.youtube.com/watch?v=3rHXrA80NH4V>
- <https://plus.rozhlas.cz/jak-cenzura-radila-v-rozhlasovem-vysilani-7177730>
- Erb, E.D. & Hooker, D. *The Psychology of the Emerging Self*,